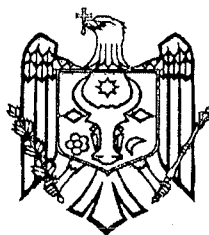

**CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU**

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 63-53-53; Fax: (022) 63-53-55

**АПЕЛЛЯЦИОННАЯ
ПАЛАТА КИШИНЭУ**

2043, мун. Кишинэу, ул. Теилор 4,
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Тел. (022) 63-53-53; Факс: (022) 63-53-55

Nº _____

La N° _____ *din* _____

Data _____

Curtea Constituțională

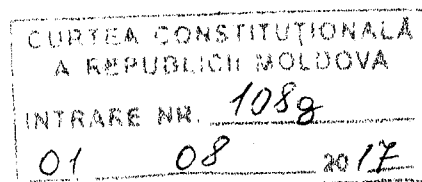
str. A. Lăpușneanu, 28, mun. Chișinău

Prin prezenta, Curtea de Apel Chișinău, vă expediază dosarul la cererea de chemare în judecată a Asociației Obștești „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova împotriva Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului Tehnologii Informaționale cu privire la contestarea răspunsului și obligarea furnizării informației, pentru examinarea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate.

Dosarul nr. 3a-524/17 pe 126 file

*Vicepreședintele
Curții de Apel Chișinău*

Nelea Budăi

ÎNCHEIERE

13 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Cimpoi

Judecătorii

Ion Secrieru și Aliona Danilov

Grefier

Ion Baleanu, Eugeniu Rotaru

examinînd în ședință publică problema ridicării excepției de neconstituționalitate ridicată de către reprezentantul Asociației Obștești „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova”, avocatul Vitalie Zama, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Asociației Obștești „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova împotriva Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului Tehnologii Informaționale cu privire la contestarea răspunsului și obligarea furnizării informației,

c o n s t a t ă :

La 29 aprilie 2016, AO „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerul Afacerilor Interne, Serviciului Tehnologii Informaționale cu privire la contestarea răspunsului, obligarea furnizării informației.

Reclamantul a solicitat constatarea încălcării dreptului asociei obștești ”Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” de acces la informația solicitată prin cererea din 23 martie 2016 și obligarea Ministerului Afacerilor Interne și Serviciului Tehnologii Informaționale să furnizeze informația solicitată de către asociația obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” prin cererea din 23 martie 2016.

În motivarea cererii, reclamantul a invocat faptul precum că, prin răspunsul din 04 aprilie 2016, pîrîții au refuzat să furnizeze informația cu privire la specificarea datei, lunii și anului de anunțare în urmărirea națională sau internațională a anumitor persoane, cu specificarea articolului din Codul penal al Republicii Moldova, dosarele penale inițiate în privința persoanelor respective, solicitate cu scopul realizării investigațiilor jurnalistice, în scopul colectării informației privind cetățenii Republicii Moldova anunțați în urmărire penală în Republica Moldova sau internațională.

A menționat că dreptul de a primi informații este garantat de Convenția Europeană în 47 de state membre a Consiliului Europei. Jurisprudența Curții de la Strasbourg este considerat un standard internațional de autoritate în materia

protecției drepturilor omului, pe care statele membre urmează să aplice în procesul implementării efective a dreptului de acces la informația publică la nivel național. Dreptul de acces la informație este strâns legat de dreptul de a primi informație garantat de Articolul 10 din CEDO. Susține reclamantul că acest drept permite publicului de a cunoaște/afla în mod corespunzător/adekvat și de a forma o opinie critică asupra situației din țară. Dreptul de a primi informație nu este absolut și poate fi restricționat pentru a balansa interesele concurente în lumina circumstanțelor din speță, considerând interesul public.

În susținerea celor invocate, reclamantul a făcut o incursiune a evoluției viziunii CtEDO asupra problemei abordate cu referire la un șir de precedente a Curții.

Prin hotărârea Judecătoriai Centru, mun. Chișinău din 02 decembrie 2016, acțiunea înaintată de AO „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova împotriva Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului Tehnologii Informaționale cu privire la contestarea răspunsului și obligarea furnizării informației a fost respinsă.

La 23 decembrie 2016 și 18 aprilie 2017, AO „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii Judecătoriai Centru, mun. Chișinău din 02 decembrie 2016 cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În ședința instanței de apel la 23 mai 2017 reprezentantul AO „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” avocatul Vitalie Zama a depus o cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate (f.d. 111-116), solicitând ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 212 alin. (1) Cod de procedură penală, care au fost aplicate de instanța de fond la emiterea hotărârii contestate și care sunt în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, și anume a art. art. 1 alin. (3), 4 alin. (2), 23, 34 alin. alin. (1) și (2) și art. 54 alin. (2) și contravin art. 10 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale.

Consideră că, prevederile art. 212 alin. (1) Cod de procedură penală sunt contrare prevederilor Constituției Republicii Moldova și Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale enunțate supra, acest fapt se confirmă și prin Hotărârea Curții Constituționale din 22 iunie 2015 pentru interpretarea art. 34 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova (accesul la informație), Hotărârea Curții Constituționale din 18 mai 2016 prin care a fost declarat neconstituțional art. 10 alin. (4) din Legea nr. 151 din 30 iulie 2015 cu privire la Agentul guvernamental.

Invocă că sursa constituțională și neconstituțională a cerinței liberului acces la informație, ce rezultă din prevederile și spiritul art. art. 32 și 34 din Constituția Republicii Moldova, precum și ale art. 10 din Convenție, implică aplicabilitatea

prioritară a acestor dispoziții în cazul în care actele normative interne sunt insuficient de clare sau contravin acestora.

Limitarea accesului la informațiile oficiale constituie o derogare cu totul excepțională de la principiul liberului acces la informații de interes public.

Reprezentantul intimatului Ministerului Afacerilor Interne, Alexandru Lupu a solicitat respingerea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate .

Reprezentantul intimatului Serviciul Tehnologii Informaționale, Petru Todos a solicitat respingerea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate .

Audiind explicațiile părților prezente în ședința de judecată, studiind și analizând materialele cauzei instanța de apel conchide că, există teme de admitere a cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 212 alin. (1) Cod de procedură penală reieșind din următoarele motive.

Potrivit art.12¹ CPC, legiuitorul prevede expres ridicarea excepției de neconstituționalitate:

Dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează o sesizare a Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Excepția de neconstituționalitate constituie mijlocul procedural pentru realizarea accesului persoanei, în calitate de titular al drepturilor și libertăților fundamentale, la controlul constituționalității actelor normative.

Potrivit art. 134 din Constituție, Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova, care garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

Iar potrivit art. 135 din Constituție, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Prin hotărârea nr.2 din 09 februarie 2016, Curtea Constituțională a relatat că, Judecătorul ordinar, nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau de reprezentantul acestuia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect

prevederile contestate și a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate, constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate de Curte în prezenta Hotărâre.

Colegiul observă că, obiectul excepției de neconstituționalitate, așa cum a fost formulat de reprezentantul apelantului AO „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova”, avocatul Vitalie Zama, constituie dispozițiile art. 212 alin. (1) Cod de procedură penală, care prevede confidențialitatea urmăririi penale: materialele urmăririi penale nu pot fi date publicității decât cu autorizația persoanei care efectuează urmărirea penală și numai în măsura în care ea consideră că aceasta este posibil, cu respectarea prezumției de nevinovăție, și ca să nu fie afectate interesele altor persoane și ale desfășurării urmăririi penale.

Instanța de apel reține că, în temeiul art.135 alin.(1) lit.g) din Constituție, art.4 alin.(1), lit.g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art.4 alin.(1) lit.g) din Codul jurisdicției constituționale, rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative, ține de competența Curții Constituționale.

Respectiv, sub aspectul întrunirii condițiilor stabilite de Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr.2 din 09 februarie 2016, instanța de apel menționează că normele vizate de către apelantul AO„Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova”, constituie obiect a controlului de constituționalitate, fiind întrunite condițiile indicate în hotărârea Curții Constituționale pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit. lit.a) și g) din Constituție.

Colegiul civil remarcă că, ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost solicitată de către parte în proces, apelantul-reclamant AO„Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova, iar normele vizate nu au mai făcut obiectul controlului de constituționalitate.

Din aceste considerente, ținând cont de faptul că normele solicitate a fi supuse controlului de constituționalitate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei deduse judecății, avînd în vedere că Colegiul nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția, astfel, instanța de apel, examinînd condițiile menționate supra, necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, ajunge la concluzia că, acestea sunt întrunite, din care considerente demersul AO„Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” urmează a fi admis.

Totodată, ca rezultat al admiterii demersului privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, Colegiul civil consideră necesar de a suspenda procesul civil, or, în baza art.260 alin.(1) lit.e) CPC, instanța judecătorească este obligată să suspende procesul în cazul ridicării excepției de neconstituționalitate.

Din aceste raționamente, în conformitate cu prevederile art. art.12¹, 260 alin. (1), lit. e), 263,269-270 CPC, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d i s p u n e:

Se admite cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate ridicată de către reprezentantul Asociației Obștești „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova”, avocatul Vitalie Zama.

Se ridică excepția de neconstituționalitate a art. 212 alin. (1) Cod de procedură penală.

Se expediază cauza civilă nr. 3a-524/17 Curții Constituționale.

Se suspendă procesul în cauza civilă judecată în ordine de apel în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Asociației Obștești „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” împotriva Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului Tehnologii Informaționale cu privire la contestarea răspunsului, obligarea furnizării informației, până la soluționarea chestiunii cu privire la neconstituționalitatea legii.

Încheierea poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 15 zile de la comunicare, prin intermediul Curții de Apel Chișinău.

Președintele ședinței judecătorul,

Iulia Cimpoi

Judecătorii

Ion Secrieru

Aliona Danilov

Copia corespunde originalului

Iulia Cimpoi

Curtea de Apel Chișinău

Apelant: Asociația obștească

„Asociația Reporteri de Investigație și Securitate
Editorială din Moldova”

mun. Chișinău, str. Armenească, 44/1, of. 3

Reprezentantul apelantului: Zama Vitalie

mun. Chișinău, str. V. Pîrcălab, 2, of. 13

Intimat: Ministerului Afacerilor Interne

al Republicii Moldova

MD 2012, mun. Chișinău,

bd. Ștefan cel Mare și Sfînt, nr. 75

Serviciul Tehnologii Informaționale

MD 2012, mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 42

23 mai 2017

CERERE DE RIDICARE A EXCEPȚIEI DE NECONSTITUȚIONALITATE

potrivit art. 12¹ a CPC RM

Onorată instanță,

Pe rolul Curții de Apel Chișinău se află în ordine de apel cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Asociației reclamante către Ministerul Afacerilor Interne privind apărarea dreptului de acces la informație.

În hotărârea instanței de fond s-a reținut, printre altele, următoarele:

instanța reține și prevederile art.212 alin.(1) din Codul de procedură penală, unde se indică că materialele urmăririi penale nu pot fi date publicității decît cu autorizația persoanei care efectuează urmărirea penală și numai în măsura în care ea consideră că aceasta este posibil, cu respectarea prezumției de nevinovăție, și ca să nu fie afectate interesele altor persoane și ale desfășurării urmăririi penale.

Prin urmare, dat fiind faptul că persoanele în privința cărora s-a solicitat informația se aflau sub urmărirea penală, pîrîții nici nu erau competenți să se expună asupra posibilității eliberării astfel de informații.

Potrivit art. 212 alin. (1) Cod de procedură penală „confidențialitatea urmăririi penale” - „Materialele urmăririi penale nu pot fi date publicității decît cu autorizația persoanei care efectuează urmărirea penală și numai în măsura în care ea consideră că aceasta este posibil,

cu respectarea prezumției de nevinovăție, și ca să nu fie afectate interesele altor persoane și ale desfășurării urmăririi penale.”

Considerăm că prevederile Articolului 212 alineatul (1) din Cod de procedură penală sunt contrare prevederilor Constituției Republicii Moldova și Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale.

Argumentarea cererii

Prin efectul prevederilor Articolului 212 alineatul (1) din Cod de procedură penală asociației reclamante i s-a îngădit/limitat accesul la informația de interes public care nu este confidențială și secret de stat.

Reglementările din Constituția Republicii Moldova:

”Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate” [art. 1 alin. (3)];

”Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.” [art. 4 alin. (2)];

„Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.” [art. 23 alin. (2)];

”Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngădit. Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sînt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal.” [art. 34 alin. (1) și (2)];

”Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.” [art. 54 alin. (2)];

Reglementările din Convenția Europeană:

”Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea ... de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere.

Executarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrîngeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.” [art. 10 alin. (1) și (2)].

Prevederile art. 212 alin. (1) Cod de procedură penală contravin prevederilor Constituției RM, art. 1 alin. (3), art. 4 alin. (2), art. 23, art. 34 alin. (1) și (2) și art. 54 alin. (2); și, de asemenea, contravin prevederilor art. 10 din Convenția europeană, din motivele care urmează.

Hotărârea Curtii Constituționale din 22 iunie 2015 pentru interpretarea articolului 34 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova (accesul la informație):

112

31. Curtea menționează că, potrivit articolului 34 alin. (1) și (2) din Constituție, dreptul persoanei de acces la orice informație de interes public nu poate fi îngădit. Potrivit competențelor ce le revin, autoritățile publice sînt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor cu privire la treburile publice și la problemele de interes personal.

32. Curtea reține că dreptul de acces la orice informație vizează modul, mijloacele și condițiile în care se realizează administrarea treburilor de stat și dreptul de a difuza astfel de informații.

33. În Hotărârea nr. 19 din 16 iunie 1998, Curtea a reținut că dreptul la informație este un drept fundamental al persoanei, deoarece dezvoltarea persoanei în societate, exercitarea libertăților prevăzute de Constituție, inclusiv libertatea gândirii, a opiniei, a creației, a exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil, presupune și posibilitatea de a recepționa informații asupra vieții sociale, politice, economice, științifice, culturale etc.

34. Curtea notează că dreptul la informație este dreptul de a solicita informații de la autoritățile și instituțiile publice. Acest drept comportă două aspecte: dreptul de a solicita și dreptul de a primi informații.

35. În acest sens, Curtea menționează că orice autoritate și/sau instituție publică este obligată să ofere informațiile solicitate, atât timp cât nu există un motiv legitim de a refuza aceste solicitări.

36. Curtea reține că dreptul la informație cuprinde următoarele elemente:

- dreptul persoanei, al unei organizații sau entități legale de a solicita informații de interes public de la autoritățile și instituțiile publice fără a demonstra interesul legal care stă la baza solicitării;

- obligația autorității sau instituției publice de a răspunde sau de a oferi informațiile solicitate, fapt care presupune existența unor mecanisme pentru gestionarea solicitărilor și limite de timp pentru oferirea răspunsurilor la aceste solicitări;

- existența unor excepții, care să permită abținerea de la prezentarea anumitor categorii de informații.

Aceste excepții includ protecția securității naționale, a relațiilor internaționale, a vieții private a persoanelor, a confidențialității comerciale, a ordinii publice și a punerii în aplicare a legii, precum și refuzul de a prezenta informațiile primite în condiții de confidențialitate sau cele care rezultă din discuțiile interne.

Pentru a putea fi invocate, excepțiile trebuie:

- să justifice existența unui prejudiciu pentru interesul public, în cazul în care informațiile ar fi comunicate;

- existența unor mecanisme de contestare pentru solicitanții de informații, în cazul în care autoritățile și instituțiile publice refuză să le prezinte;

- existența unor remedii externe în cazul refuzului de a prezenta informațiile (de obicei, instanțele ordinare);

- condiția ca autoritățile și instituțiile publice să comunice din oficiu anumite tipuri de informații despre structura lor, regulile și activitățile acestora.

37. Curtea reține că dreptul la informație este o precondiție pentru exercitarea altor drepturi, și anume a drepturilor politice, economice și sociale; a dreptului la protecția vieții private, a dreptului de a lua parte la treburile publice, a dreptului la un proces echitabil etc.

38. Cu referire la drepturile politice, Curtea menționează că posibilitatea indivizilor, a grupurilor de interese și a organizațiilor de a participa activ la dezbaterile politice care decid

problemele de pe agenda publică, ca și posibilitatea lor de a introduce noi probleme pe acea agendă sunt strâns legate de capacitatea lor de a obține informațiile relevante.

41. Curtea observă că Legea Fundamentală conține mai multe prevederi menite să promoveze participarea la treburile de guvernare, și anume dreptul de a lua parte la administrarea treburilor publice – care reiese din articolele 2 alin. (1) și 39 – și dreptul de vot și dreptul la alegeri libere – care sunt garantate de articolul 38 din Constituție.

42. Curtea subliniază că una dintre rațiunile consacării dreptului la informație la nivel constituțional este aceea că o democrație funcțională presupune existența unui electorat informat. Modelele de democrație participativă necesită ca cetățenii să fie suficient de bine informați încât să li se permită să participe efectiv la guvernare.

43. Curtea observă că legătura dintre dreptul la informație și dreptul de a lua parte la treburile publice a fost recunoscut și în contenciosul internațional al drepturilor omului. În cauza *Gauthier v. Canada*, Comitetul ONU pentru Drepturile Omului s-a bazat pe articolul 25 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, coroborat cu dreptul la libertatea de exprimare (paragraful 13.4), atunci când a analizat cererea unui jurnalist căruia i-a fost interzis accesul la facilitățile acordate presei în parlament. Argumentarea deciziei Comitetului a fost aceea că cetățenii ar trebui să aibă, în special prin intermediul mass-media, un acces larg la informații și ar trebui să beneficieze de oportunitatea de a disemina informațiile despre activitatea corpurilor alese și a membrilor lor.

44. Curtea constată faptul că în contenciosul Curții Europene a fost recunoscută și relația dintre dreptul la informație și dreptul la un proces echitabil, în context civil. În cauza *McGinley și Egan v. Regatul Unit*, Curtea Europeană a admis că ingerința în dreptul la un proces echitabil poate lua naștere prin restricționarea accesului la informații în condițiile în care statul interzice cu bună-credință accesul reclamanților sau neagă, în mod fals, existența documentelor în posesia sa, documente care le-ar fi fost de folos în procesul de judecată. În acest fel, le este negat dreptul la un proces echitabil.

49. Curtea notează că, potrivit articolului 54 alin. (2) din Constituție, exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

Hotărârea Curții Constituționale din 18 mai 2016

Prin hotărârea Curții Constituționale din 18 mai 2016 a fost *declarat neconstituțional* articolul 10 alineatul (4) din Legea nr. 151 din 30 iulie 2015 cu privire la Agentul guvernamental, [care stabilea că prevederile Legii nr. 982-XIV din 11 mai 2000 privind accesul la informație nu se aplică corespondenței Agentului guvernamental cu Curtea Europeană și cu alte autorități, precum și materialelor din dosarele ce se află în procedura Agentului guvernamental] astfel recunoscându-se dreptul asociației reclamante la informația solicitată în cererea adresată Ministerului Justiției.

Principiile generale reiterate de Curtea Constituțională

46. Dreptul la informație este un drept fundamental al omului, fiind garantat de art. 34 din Constituție. Alineatul (1) al articolului constituțional prevede că: „Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit”.

47. Acest drept obligă autoritățile publice să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal. Dreptul la informație nu poate fi asigurat decât printr-un nivel adecvat al transparenței autorităților publice.

48. Curtea reiterează că orice autoritate și/sau instituție publică este obligată să ofere informațiile solicitate, atât timp cât nu există un motiv legitim de a refuza aceste solicitări (a se vedea Hotărârea Curții Constituționale nr.19 din 22 iunie 2015). Or, articolul 34 alin. (3) din Constituție stabilește că dreptul la informație nu trebuie să prejudicieze măsurile de protecție a cetățenilor.

49. Dreptul la informație este un drept multidimensional. Acesta servește mai multor categorii de interese individuale și de grup și reprezintă o condiție inițială pentru participarea publicului la procesul democratic. Accesul la informație are consecințe importante pentru funcționarea adecvată a unui regim democratic.

50. Dreptul de acces la informație este un instrument important pentru cuantificarea abuzurilor, greșelilor de administrare, corupției și pentru punerea în aplicare a drepturilor sociale și economice importante.

51. Curtea a reținut anterior că dreptul la informație poate fi supus unor excepții, care să permită abținerea de la prezentarea anumitor categorii de informații. Aceste excepții includ protecția securității naționale, a relațiilor internaționale, a vieții private a persoanelor, a confidențialității comerciale, a ordinii publice și a punerii în aplicare a legii, precum și refuzul de a prezenta informațiile primite în condiții de confidențialitate sau cele care rezultă din discuțiile interne. Pentru a putea fi invocate, excepțiile trebuie să justifice existența unui prejudiciu pentru interesul public, în cazul în care informațiile ar fi comunicate (a se vedea Hotărârea Curții Constituționale nr.19 din 22 iunie 2015).

52. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a statuat că libertatea de a primi informații, menționată la alineatul 2 al articolului 10 din Convenție, se referă mai întâi de toate la accesul la sursele generale de informații și vizează în primul rând interdicția impusă unui stat de a împiedica o persoană să primească informații pe care alții doresc sau pot fi dispuși să o acorde (Leander c. Suediei, hotărâre din 26 martie 1987, § 74).

53. În același timp, Curtea Europeană a subliniat că autoritățile statului, pe lângă obligația de a nu interveni arbitrar în viața privată a unei persoane, urmează să întreprindă acțiuni care implică adoptarea unor măsuri menite să asigure respectarea vieții private chiar și în sfera relațiilor între persoane (a se vedea Armonienė c. Lituaniei, nr. 36919/02, § 36, 25 noiembrie 2008; Söderman c. Suediei [MC], nr. 5786/08, § 78, 12 noiembrie 2013).

54. Conceptul de „viață privată” este un termen larg, care nu poate fi definit exhaustiv și care include integritatea fizică și psihică a unei persoane și, prin urmare, poate cuprinde mai multe aspecte ale identității persoanei, cum ar fi, de exemplu, identificarea de gen, orientarea sexuală, precum și elemente ce privesc dreptul la reputație (S. și Marper c. Regatului Unit [MC], nr. 30562/04 și nr. 30566/04, § 66, 4 decembrie 2008). Termenul respectiv include informațiile cu caracter personal în privința cărora există o speranță legitimă că nu vor fi publicate fără consimțământul celor la care acestea se referă (Flinkkilä și alții c. Finlandei, nr. 25576/04, § 75, 6 aprilie 2010 și Saaristo și alții c. Finlandei, nr. 184/06, § 61, 12 octombrie 2010).

56. De asemenea, Curtea Europeană a observat că „este dificil de a deduce din Convenție un drept general de acces la date și documente administrative [...]” (a se vedea Sdružení Jihočeské Matky c. Republicii Cehe, decizie din 10 iulie 2006).

57. Când privește accesul la informațiile cu caracter oficial, prezintă relevanță Recomandarea Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei nr. 19 privind accesul la informația deținută de autoritățile publice, adoptată la 25 noiembrie 1981, conținând următoarele prevederi:

„[...] Orice persoană [...] are dreptul să obțină, la cerere, informații deținute de autoritățile publice, altele decât organele legislative și autoritățile judiciare.

[...] Principiile respective pot fi supuse doar acelor limitări și restricții care sunt necesare într-o societate democratică pentru protejarea intereselor publice legitime (cum ar fi securitatea națională, siguranța publică, ordinea publică, bunăstarea economică a țării, prevenirea infracțiunilor sau pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale), precum și pentru protecția vieții private și a altor interese individuale legitime, urmând să se țină cont, cu toate acestea, de interesul specific al unei persoane în obținerea informației deținută de autoritățile publice care îl privește personal. [...]"

58. De asemenea, Comitetul de Miniștri, prin adoptarea la 3 iulie 1986 a Recomandării nr. 1037 privind protecția datelor și dreptul la informație, a reafirmat principiul potrivit căruia dreptul de acces la informația oficială poate fi restricționat în scopul protecției vieții private și a chemat statele membre să identifice un mecanism de reconciliere a protecției datelor cu caracter personal și accesul la informațiile oficiale.

59. Totodată, în Recomandarea Comitetului de Miniștri nr. 2 privind accesul la documentele oficiale, adoptată la 21 februarie 2002, se menționează:

„[...] 2. Accesul la un document poate fi refuzat în cazul în care divulgarea informațiilor ce se conțin în actul oficial respectiv ar putea prejudicia unul dintre interesele menționate [...] [viața privată și alte interese legitime ale persoanelor], dacă nu există un interes public care prevalează.

Concluziile Curții Constituționale

61. Curtea notează că Legea privind accesul la informație a fost adoptată întru dezvoltarea dispozițiilor art. 34 din Constituție, în scopul creării unui cadru normativ general privind condițiile de realizare a dreptului de acces al cetățenilor la informațiile deținute de autoritățile publice.

62. În același timp, Curtea observă că norma supusă controlului de constituționalitate vizează restrângerea dreptului la informație, protejat de articolul 34 din Constituție.

63. Întrucât acest drept nu este absolut, pe cale de consecință, se impune examinarea respectării principiului proporționalității în speță, o cerință imperativă, necesar a fi respectată în cazurile de restrângere a exercițiului unor drepturi sau libertăți fundamentale ale omului, prevăzută de art. 54 alin. (2) din Constituție.

64. De asemenea, pentru a fi compatibilă cu prevederile constituționale menționate, o astfel de restricție sau ingerință trebuie să fie „prevăzută de lege”, să urmărească unul sau mai multe scopuri legitime, dintre cele enumerate în alineatul doi, și să fie „necesară într-o societate democratică”, în vederea realizării scopurilor respective.

65. Prin urmare, Curtea va efectua testul de proporționalitate, ca o metodă logică prestabilită, destinată să identifice dacă dreptul pretins a fi încălcat a suportat o atingere ce depășește limitele impuse de Constituție.

66. Conform testului de proporționalitate, restricția prevăzută de norma contestată trebuie să urmărească în mod obiectiv un scop legitim, să fie indispensabilă pentru îndeplinirea scopului respectiv și proporțională – pentru a asigura un just echilibru între interesele concurente.

Prevăzută de lege

67. Curtea notează că, pentru a stabili dacă restricția impusă dreptului la informație este prevăzută de lege, urmează să se verifice dacă norma contestată care o prevede este accesibilă, clară și previzibilă.

68. Curtea reține că norma contestată este cuprinsă în Legea nr. 151 cu privire la Agentul guvernamental, adoptată de Parlament la 30 iulie 2015 și publicată la 21 august 2015 în

Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 224-233, art. 455. Prin urmare, restricția este prevăzută de lege și întrunește criteriul accesibilității.

69. Cât privește condiția preciziei suficiente sau a previzibilității, Curtea observă că aceasta presupune existența unor norme de drept detaliate în privința subiectului tratat (Kruslin c. Franței, hotărâre din 24 aprilie 1990, § 27).

70. În acest context, Curtea observă că norma supusă controlului constituționalității stabilește categoriile de informații deținute de Agentul guvernamental exceptate de la aplicarea prevederilor Legii privind accesul la informație, și anume: (1) corespondența Agentului guvernamental cu Curtea Europeană și cu alte autorități și (2) materialele din dosarele ce se află în procedura Agentului guvernamental.

Scopul legitim

71. Din ansamblul reglementărilor Legii nr. 151 din 30 iulie 2015, Curtea desprinde următoarele aspecte importante.

72. Potrivit articolului 6 din legea enunțată supra, în exercitarea atribuțiilor sale, Agentul guvernamental are obligația de a acționa cu maximă diligență în vederea reprezentării intereselor Republicii Moldova; de a respecta caracterul confidențial al procedurilor și informațiilor în cazurile reglementării amiabile, precum și în alte cazuri prevăzute de Regulamentul Curții Europene; de a asigura confidențialitatea identității reclamantului în cazurile dispuse de Curtea Europeană, precum și de a asigura protecția datelor cu caracter personal cuprinse în materialele cauzelor aflate în posesia sa.

73. În același timp, potrivit alineatului (3) de la articolul 10 din Lege, comentariile autorităților prezentate Agentului guvernamental pot fi folosite exclusiv în procedurile în fața Curții Europene. Iar alineatul (2) al aceluiași articol prevede că în cazul în care materialele și comentariile solicitate sînt atribuite la secretul de stat, la categoria informației cu accesibilitate limitată ori conțin date cu caracter personal, acestea vor fi transmise Agentului guvernamental în condițiile stabilite de lege.

74. În acest context, Curtea reține că actele aflate în procedura Agentului guvernamental și cele care țin nemijlocit de reprezentarea Guvernului la Curtea Europeană pot conține date cu caracter personal și/sau informații confidențiale. În cazul divulgării acestora, ar putea fi afectate dreptul la viața privată a reclamantilor, reputația și/sau prezumția nevinovăției altor persoane, care figurează în actele aflate în posesia Agentului guvernamental.

75. Curtea observă că restricția prevăzută de norma contestată derivă din specificul procedurii contencioase în fața Curții Europene, urmărind un scop dublu, și anume (1) protejarea intereselor instituției Agentului guvernamental în cadrul reprezentării statului în fața Curții Europene și, în special, (2) protecția drepturilor persoanelor vizate în cauzele examinate de Curtea Europeană (dreptul la viața privată, prezumția nevinovăției, demnitatea și reputația persoanei ș.a.).

76. Astfel, Curtea reține că restrângerea dreptului la o anumită categorie de informație este aplicat pentru salvagardarea „altui drept”, în particular – protejarea drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, precum și împiedicarea divulgării informațiilor confidențiale, prin urmare, această finalitate corespunde scopului legitim, la care face referire cel de-al doilea alineat al articolului 54 din Constituție.

Necesară într-o societate democratică

77. Pentru ca restricția impusă de norma contestată să fie necesară într-o societate democratică, Curtea urmează să verifice dacă există un just echilibru între interesele concurente aflate în discuție, precum și dacă ingerința în dreptul la informație este proporțională scopului legitim urmărit. În acest sens, Curtea urmează să pună în balanță, pe

de o parte, dreptul la informație și, pe de altă parte, dreptul la protecția vieții private a persoanelor prin nedivulgarea datelor cu caracter personal.

78. Curtea reține poziția Curții Europene în ceea ce privește marja de apreciere permisă și principiile care urmează a fi respectate atunci când sunt puse în discuție două drepturi concurente protejate de Convenție.

79. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a notat că „(...) atunci când trebuie să soluționeze un conflict între două drepturi care beneficiază de o protecție egală potrivit Convenției, Curtea urmează să aprecieze importanța intereselor concurente. Rezultatul examinării cauzei nu trebuie, în principiu, să varieze în funcție de faptul dacă cererea a fost depusă la Curte potrivit articolului 8 din Convenție (..) sau potrivit articolului 10 din Convenție (..) pentru că aceste două drepturi merită, în principiu, respect în mod egal (a se vedea Hachette Filipacchi Associés (ICI PARIS) c. Franței, nr. 12268/03, § 41, 23 iulie 2009; Timciuc c. României (dec.), nr. 28999/03, § 144, 12 octombrie 2010; Mosley c. Regatului Unit al Marii Britanii, nr. 48009/08, § 111, 10 mai 2011; și Couderc și Hachette Filipacchi Associés c. Franței [MC], nr. 40454/07, § 91, 10 noiembrie 2015)”.

Respectiv, Curtea a concluzionat că „marja de apreciere ar trebui, în teorie, să fie aceeași în ambele cazuri (a se vedea Von Hannover (nr. 2) c. Germaniei, 17 februarie 2012, § 106; Axel Springer AG c. Germaniei, 17 februarie 2012, § 87; și Couderc și Hachette Filipacchi Associés, § 91).”

80. De asemenea, Curtea Europeană a notat că „în scopul îndeplinirii obligației pozitive de protecție a drepturilor unei persoane în conformitate cu articolul 8 din Convenție (...), statul ar putea fi determinat să restrângă într-o anumită măsură drepturile altei persoane garantate de articolul 10 (...)” (a se vedea hotărârea Bédad c. Elveției [MC], nr. 56925/08, 29 martie 2016). Atunci când examinează necesitatea restricției într-o societate democratică în interesul "protecției reputației sau a drepturilor altora", Curtea Europeană verifică dacă autoritățile naționale au stabilit un just echilibru în cadrul asigurării protecției a două valori garantate de Convenție, care ar putea fi în conflict una cu alta în anumite cazuri, și anume libertatea de exprimare, protejată de articolul 10, pe de o parte, și dreptul la viață privată, garantat de articolul 8 din Convenție, pe de altă parte.

81. Aplicând principiile de mai sus cu privire la asigurarea protecției a două valori garantate - dreptul la informație și dreptul la viața privată a altor persoane, Curtea menționează următoarele.

82. Din specificul activității instituției Agentului guvernamental, Curtea constată existența anumitor premise care au determinat instituirea unor restricții în exercitarea dreptului de acces la informațiile prevăzute de norma contestată.

Totuși, Curtea observă că norma contestată este o normă de blanchetă care instituie restricții excesive la informația aflată în posesia Agentului guvernamental și nu permite individualizarea categoriilor de informații care urmează a fi restricționate publicului.

83. În acest sens, Curtea reține că, adițional prevederilor Legii nr. 151 din 30 iulie 2015, există un șir de acte normative adoptate anterior, care protejează confidențialitatea unor informații deținute de autoritățile publice, inclusiv a datelor cu caracter personal.

84. Astfel, prevederile articolului 8 din Legea privind accesul la informație stabilesc că datele cu caracter personal fac parte din categoria informației oficiale cu accesibilitate limitată și reprezintă date referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă, a căror dezvăluire ar constitui o violare a vieții private, intime și familiale, iar accesul la asemenea informație se realizează în conformitate cu prevederile legislației privind protecția datelor cu caracter personal.

85. De asemenea, dispozițiile Legii privind protecția datelor cu caracter personal prevăd confidențialitatea categoriilor speciale de date cu caracter personal - care dezvăluie originea rasială sau etnică a persoanei, convingerile ei politice, religioase sau filozofice, apartenența socială, datele privind starea de sănătate sau viața sexuală, precum și cele referitoare la condamnările penale, măsurile procesuale de constrângere sau sancțiunile contravenționale.
86. În acest context, Curtea reține că, datorită importanței deosebite pe care o prezintă, informațiile ce vizează datele cu caracter personal, a căror divulgare ar putea afecta drepturile persoanelor, beneficiază de o protecție legală sporită și prevalează asupra accesului liber la informație în cazurile expres prevăzute de lege.
87. Cu referire la informațiile confidențiale din corespondența Agentului guvernamental cu autoritățile publice, Curtea menționează că corespondența secretă a autorităților este protejată de prevederile Legii cu privire la secretul de stat nr. 245-XVI din 27 noiembrie 2008, fiind supusă unui regim special de păstrare.
88. În egală măsură, Curtea reține că, în ceea ce privește corespondența Agentului guvernamental în contextul reglementării amiabile a unei cauze, articolul 62§2 din Regulamentul Curții Europene prevede că negocierile purtate în vederea obținerii unei reglementări amiabile a unei cauze sunt confidențiale și nu trebuie să influențeze observațiile făcute de părți în cadrul procedurii contencioase. Nici o comunicare scrisă sau orală, precum și nici o ofertă de reglementare intervenită în cadrul acestor negocieri nu va putea fi menționată sau invocată în procedura contencioasă.
89. Însă, în partea ce ține de necesitatea restricționării accesului la corespondența Agentului guvernamental cu Curtea Europeană, Curtea relevă că potrivit regulii generale de la articolul 40 § 2 din Convenție, accesul la actele depuse la Secretariatul Curții Europene nu este limitat pentru public, decât dacă Președintele Curții Europene decide altceva.
90. În același timp, Regulamentul Curții Europene prevede că regula generală nu se aplică actelor prezentate în vederea soluționării amiabile a cauzei, care nu sunt accesibile publicului, precum și actelor în procedura fostei Comisii Europene a Drepturilor Omului, inclusiv pledoariile, care sunt confidențiale, decât dacă Președintele Camerei nu decide altfel (pct. 33 și 106 din Regulament).
91. Mai mult, Regulamentul Curții Europene prevede că accesul publicului la un document sau la o parte a unui document poate fi restrâns în interesul moralei, al ordinii publice sau al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților o impun, sau atunci când, în circumstanțe speciale, în măsura în care este considerat strict necesar de Președintele Camerei, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.
92. Din cele menționate, Curtea reține necesitatea examinării individualizate a solicitărilor de informații deținute de Agentul guvernamental, într-o manieră similară celei a Curții Europene, fără a fi exceptate integral și în mod automat categoriile de informații, astfel cum sunt prevăzute de norma contestată, de la aplicarea Legii privind accesul la informație.
93. În acest context, Curtea relevă că dacă o limitare se aplică doar unor informații deținute de Agentul Guvernamental, pentru a nu fi prejudiciate viața privată sau alte interese legitime, totuși, accesul la restul informațiilor de care acesta dispune urmează să fie prezentate la cerere, iar în cazul în care versiunea parțială a unui document devine lipsită de sens sau poate genera confuzii, accesul poate fi refuzat, astfel cum prevede Recomandarea Comitetului de Miniștri nr. 2 din 21 februarie 2002 privind accesul la documentele oficiale.
94. Pentru considerentele enunțate supra, ținând cont de specificul procedurii de reprezentare a statului în fața Curții Europene și al obligațiilor Agentului guvernamental ce

derivă din aceasta, Curtea reține ca fiind necesară reglementarea caracterului confidențial al anumitor categorii de informații prevăzute de Legea nr. 151 din 30 iulie 2015, fără însă a stabili o interdicție de blanșetă. 95. În acest context, Curtea va emite o adresă Parlamentului în vederea identificării categoriilor de informații care ar urma să fie exceptate de la aplicarea prevederilor Legii privind accesul la informație, în funcție de specificul activității Agentului guvernamental în exercitarea atribuțiilor sale, ținând cont de raționamentele menționate.

96. În concluzie, Curtea reține că norma contestată nu asigură un just echilibru între dreptul de acces la informație și protecția drepturilor altor persoane și prin urmare nu este necesară într-o societate democratică. 97. Din aceste raționamente, Curtea constată că dispozițiile art. 10 alin. (4) din Legea cu privire la Agentul guvernamental nr. 151 din 30 iulie 2015 transgresează principiul proporționalității, măsura prevăzută fiind excesivă în raport cu obiectivul ce trebuie atins și prin aceasta fiind contrară articolului 34 combinat cu articolul 54 din Constituție.

Aplicarea principiilor nominalizate situației din speță

Sursa constituțională și convențională a cerinței liberului acces la informație, ce rezultă din prevederile și spiritul art. 32 și 34 din Constituția RM, precum și ale art. 10 din Convenție, implică aplicabilitatea prioritara a acestor dispoziții în cazul în care actele normative interne sunt insuficient de clare sau contravin acestora.

Limitarea accesului la informațiile oficiale constituie o derogare cu totul excepțională de la principiul liberului acces la informații de interes public.

Orice limitare/restrângere a dreptului de acces la informațiile de interes public pentru a fi considerată legală, conform prevederilor Constituționale și standardelor impuse de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, trebuie să corespundă următoarelor condiții:

- 1) restricția trebuie să fie prevăzută expres și clar într-o lege;
- 2) restricția trebuie să urmărească unul sau mai multe scopuri prevăzute în paragraful 2 al art.10 CEDO;
- 3) trebuie să fie "necesară într-o societate democratică", această exigență respectându-se atunci când există proporționalitate între măsurile aplicate și scopul urmărit, sau altfel spus, interesul public protejat (implică punerea în balanță pentru testare, pe de o parte, interesul public protejat și, pe de altă parte, a dreptul la libera exprimare într-o societate democratică).

Aceste condiții poartă convențional și denumirea de "tripul test", care este o etapă obligatorie a aprecierii legitimității oricărei restrângeri a dreptului la informare. Necesitatea triplului test reiese din ideea că restricțiile nu trebuie folosite în mod abuziv (or, există o tentație foarte mare în acest sens) pentru a împiedica dezbaterea publică deschisă sau criticile ce vizează încălcările comise de autorități.

Trip-lul test se aplică la orice ingerință (cu alte cuvinte, „formalitate”, „condiție”, „restricție” sau „sanționare”). În cazul în care se stabilește că toate cele trei exigențe sunt satisfăcute, amestecul statului va fi considerat legitim, iar sarcina de a aduce dovezi că toate cele trei condiții sunt îndeplinite revine statului. Dacă se stabilește că statul nu reușește să prezinte dovezi cu privire la respectarea uneia din cele trei condiții, se constată că ingerința respectivă a fost nejustificată și, prin urmare, că libertatea de informare a fost violată. „Ingerința statului” trebuie să fie interpretată ca orice altă formă de ingerință din partea oricărei autorități care exercită puterea și obligațiile publice sau care se află în serviciul public.

În speță, îngrădirea accesului la informație instituită prin prevederile art. 212 alin. (1) Codul

de procedură penală nu satisface exigențele prevăzute de Constituția RM și Convenția Europeană, deoarece nu urmărește vreun scop legitim și nu este necesară în societate democratică.

Totodată, prevederile contestate nu îndeplinesc condițiile de calitate a legii, instituite prin prevederile art. 23 din Constituție „statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative”.

În această privință reiterăm principiile generale reținute de Curtea Constituțională în hotărârea acesteia din 16 martie 2017:

41. Curtea reiterează că pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite.

42. În acest sens, Curtea reține că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. Astfel, pentru a exclude orice echivoc, textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure.

43. Curtea reține că previzibilitatea și claritatea constituie elemente sine qua non ale constituționalității unei norme, în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise.

Sesizarea Curții Constituționale

Potrivit art. 12¹ Cod de procedură civilă, dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează o sesizare a Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Excepția de neconstituționalitate constituie mijlocul procedural pentru realizarea accesului persoanei, în calitate de titular al drepturilor și libertăților fundamentale, la controlul constituționalității actelor normative.

Potrivit art. 134 din Constituție, Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova, care garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

Iar potrivit art. 135 din Constituție, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Având în vedere că controlul constituționalității legilor ține de competența exclusivă a Curții Constituționale a Republicii Moldova, în conformitate cu prevederile art. 12¹ a CPC RM, **solicităm:**

1. Admiterea prezentei cereri;

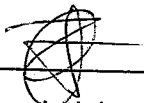
2. Emiterea încheierii de:

2.1 ridicare a excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 212 alin. (1) Cod de procedură penală;

2.2 sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova, referitor la excepția de neconstituțională indicată în pct. 2.1;

2.3 suspendarea procedurii de examinare a pricinii în cauza de contencios administrativ referitor la Acțiunea Asociației reclamante, până la adoptarea hotărârii de către Curtea Constituțională referitor la sesizarea înaintată conform pct. 2.2 de mai sus.

Vitalie ZAMA

reprezentantul asociației reclamante